

Akwụkwọ Daniel - Nọmba Otu Nari na Iri ise na ise

Ikpughe Ìhè n'Ọhụ Ikpeazụ Daniel: Njem Yiri Nkea nke Ndi Amamihe Nwaanyi Nwaanyi Iri ahụ

Jeff Pippenger
2024-03-24

Anyị amalitela nlebara anya anyị banyere ọhụụ ikpeazụ Daniel site n'ịmata Daniel dịka akara nke ndị ọgbugba ndụ Chineke nke ụbọchị ikpeazụ, ma anyị ejirila amaokwu mbụ ahụ n'ijikọta ya na isi ikpeazụ ahụ malite ịmata àgwà amụma nke ndị ahụ nke ụbọchị ikpeazụ nke Belteshaza nọchiri anya ha. Ndi ọgbugba ndụ Chineke nke ụbọchị ikpeazụ nọchiri anya ndi Millerait nke mmeghari nke mmuo ozi mbu, na otu nari puku iri anọ na anọ nke mmeghari nke mmuo ozi nke atọ. Ndi Millerait mezuru ilu umu agboghọ iri ahụ, a na-ekwughachikwa ilu ahụ ruo n'akwukwo ozi o bula n'ubochi ikpeazu.

“A na-ezo m aka ugboro ugboro n'akuko ilu banyere umu agboghọ iri ahụ na-amaghi nwoke, ise n'ime ha bu ndi maara ihe, ise kwa ndi nzuzu. Akuko ilu a emezuwo ma ga-emezukwa ruo n'otu mkpuruokwu ya si di, n'ihu na o nwere ngwa puru iche n'oge a, ma, dika ozi nke mmuo-ozu nke atọ, emezuwo ya, o ga-anogidekwa buru eziokwu di ugbu a ruo na njedebe nke oge.” Review and Herald, Ogot 19, 1890.

Ahumahụ nke mmeghari abuo nke ubochi ikpeazu bu ahumahụ nke Adventizim.

“Ilu nke umu agboghọ iri nke Matiu 25 na-egosikwa ahumahụ nke ndi Adventist.” The Great Controversy, 393.

Ndi Millerite nọchiri anya ije ozi nke mmuo ozi mbu, ma ahumihe ha nochikwara anya site n'uka Filadelfia. N'afọ 1856, ije ozi Millerite nke Filadelfia gbanwere buru ije ozi Laodisia, ma n'ime nnuptisi nke 1863, o gara n'ihu gbanwee buru uka Seventh-day Adventist nke Laodisia.

Puku iri anọ na iri anọ na puku mmadu na-anochi anya mmeghari nke mmuo ozi nke atọ, ma ahumahụ ha ka e jikwara choochi Filadelfia nochite anya ya. N'afọ 1989, e kpughere akwukwo Daniel nye choochi Seventh-day Adventist nke Laodisia, ma na Septemba 11, 2001, mmeghari Adventist nke Laodisia bidoro, ma n'onwa Julai nke 2023, mgbanwe ilaghachi na mmeghari Filadelfia rutere.

Belteshaza, ma-ọbụ Daniel, na-anochi anya ngaghari Filadelfia nke ubochi ikpeazu, nke na-emeghachi ngaghari Filadelfia nke ndi Millerite “ruo n'akwukwo ozi o bula.” Amaokwu mbu nke ọhụụ ikpeazu ahụ na-anochi anya ndi ahụ nke ubochi ikpeazu, ma amà ikpeazu nke ọhụụ ikpeazu ahụ ga-ekwekoriri na amà mbu nke ọhụụ ikpeazu ahụ. Usoro ime ka o di ocha di na Daniel isi nke iri na abuo na-akowaputa mmuba nke ihe omuma, na otu mmadu abuo a na-emeputa site na ya. Belteshaza bu nnochiteanya kachasi elu nke ndi amamihe nke ubochi ikpeazu. N'ime Daniel isi nke iri na abuo, e nwere opekata mpe eziokwu amuma ise ndi buuru ngaghari Millerite arilika, ndi

a ga-emeghachi n'ime ngaghari nke mmuo ozi nke ato.

Nke mbu bu usoro ime ka mmadu di ocha nke na-amiputa klaasi abuo nke ndi na-efe ofufe, ya mere o mezuru ilu ahụ banyere umu agboghọ iri ahụ n'oru mmalite ma n'oru mmechi kwa.

Ma gi onwe gi, O Daniel, mechie okwu ndi a, werekwa akara mechie akwukwo ahụ, ruo oge ogwugwu: otutu ga-agaghari ebe a na ebe ahụ, a ga-abawanyekwa ihe omuma... O wee si, Gaa n'uzo gi, Daniel: n'ihina e mechiri okwu ndi ahụ, werekwa akara mechie ha ruo oge ogwugwu. A ga-eme ka otutu di ocha, meekwa ka ha di ocha dika ocha, a ga-anwaleekwa ha; ma ndi ajo omume ga-eme ajo omume: o dighikwa onye obula n'ime ndi ajo omume ga-aghota; ma ndi amamihe ga-aghota. Daniel 12:4, 9, 10.

Odiche di n'etiti ndi amamihe na ndi ajo mmadu (ndi nzuzu), dabere n'ighota ha—ya bu, ikewa ihe n'uche—mmuba nke ihe omuma a na-ekpughe n'oge ogwugwu, ma n'afọ 1798 nye ndi Millerite, ma o bu n'afọ 1989 nye otu nari puku iri anọ na anọ. A na-achọ ka ndi nke Chineke mara na Adventism bu ahumahu ilu nke umu agboghọ iri ahụ, n'ihina ma o buru na enweghi nghota ahụ, ha agaghị achọ ighota mgbe “oge ogwugwu” nke ogbo ikpeazu biarutere, ma o bu ozi nke e meghechara akara ya n'oge ahụ. E wezuga nghota na ahumahu Adventist bu usoro ule nke nzokwu ato, nke e dabere na mmepe eziokwu na-aga n'ihu, nke na-eduga n'onodu “ndu ma o bu onwu,” o gaghi ekwe omume imata okpukpo di elu nke onye o bula bu Seventh-day Adventist. Belteshazzar na-anochi anya otu ndi maara na ha gafere n'usoro ime ka ha di ocha nke e gosiputara dika ibu ndi “e sachara, mee ka ha di ocha, ma nwaa ha.” Otu usoro ime ka mmadu di ocha nke nzokwu ato ahụ ka a kowara kpomkwem dika oru nke Mmuo Nso.

Ma ana m agwa unu eziokwu; o bara uru nye unu ka m puo: n'ihina na o buru na m apughi, Onye-Nkasi-obi ahụ agaghị abiakwute unu; ma o buru na m apu, aga m ezitere unu ya. Ma mgbe o bjara, o ga-eme ka uwa mara mmehie, na ezi omume, na ikpe: Banyere mmehie, n'ihina ha ekweghi na m; Banyere ezi omume, n'ihina m na-alakwuru Nna m, unu agakwaghi ahukwa m ozọ; Banyere ikpe, n'ihina na kpewo onye-isi nke uwa a ikpe. Enwerem otutu ihe ozọ m ga-agwa unu, ma unu apughi ibu ha ugbu a. Ma mgbe o bjara, ya bu, Mmuo nke eziokwu, o ga-edu unu n'ezikwu nile: n'ihina na o gaghi ekwu site n'onwe ya; kama ihe o bula o ga-anu, ya ka o ga-ekwu: o ga-egosikwa unu ihe ndi ga-abia. Jon 16:7–13.

Oru nke Mmuo Nso n'iduru ndi amamihe na-amaghi nwoke banye n'ime “ezikwu nile,” na-achọ ka o baa mba, nke putara ido aka na nti ma o bu ime ka mmadu mata mmehie ya, uwa n'ihe gbasara mmehie, ezi omume, na ikpe; ndi a bukwa otu nzokwu ato ahụ nke na-emeputa ma nwa agboghọ na-amaghi nwoke amamihe ma o bu onye nzuzu n'isi nke iri na abuo nke Daniel. Ozi ahụ Jizos kporo oru nke Mmuo Nso bu “mmanu,” nke na-ekpughe odiche di n'etiti ndi amamihe na ndi ajo omume n'isi nke iri na abuo nke Daniel. Ndi nke Chineke n'ubochi ikpeazu aghaghị ighota mmuba nke omuma maka ogbo ha, ma omuma ahụ gunyere imata ha na ha bu ma ndi nzuzu ma o bu ndi amamihe na-amaghi nwoke n'ilu ahụ nke Matiu isi nke iri abuo na ise.

“E gosiri Jon ihe ndi a n'ohu di nso. O huru igwe ahụ e ji umuagboghọ amamihe ise ahụ nochianya, oku ha edoziworo nke oma ma na-enwu, o wee tie mkpu n'inuri ukwu, si, ‘Nke a bu ntachi obi nke ndi nso; ndi a bu ndi na-edebe iwu Chineke na okwukwe Jizos. Ma anuru m

olu sitere n'eluigwe na-asị m, Dee, Ngozi nādirị ndị nwurū anwū ndị na-anwū n'ime Onyenwe anyị site ugbo a gawa: Ee, ka Mmụọ ahụ na-ekwu, ka ha wee zuo ike n'ọrụ ike ha; ọrụ ha na-esokwa ha.”

“Ọtụtụ n'ime ndị nūrū ozi nke mmụọ ozi mbụ na nke abụọ chere na ha ga-adị ndụ ihu Kraịst ka Ọ na-abịa n'igwé ojii nke eluigwe. Ọ burū na ndị niile kwuru na ha kweere eziokwu ahụ arūwo òkè ha dika ụmụ agboghọ amamihe dị na ha, a gaara ekwusapula ozi ahụ ugbo a nye mba niile, na agburū, na asụsụ, na ndị mmadụ. Ma ise nwere amamihe, ise ndị ọzọ bụkwa ndị nzuzu. E kwesikwara ka ụmụ agboghọ iri ahụ kwusaa eziokwu ahụ, ma naanị ise mere nkwaadebe ahụ di mkpa iji sonyere igwé ahụ nke jere ije n'ihè ahụ bjakwutere ha. Ozi nke mmụọ ozi nke atọ di mkpa. A ga-ekwusakwa okwa a. Ọtụtụ ndị gara izute Nwoke Olulū ahụ n'okpuru ozi nke mmụọ ozi mbụ na nke abụọ, jurū ozi nke mmụọ ozi nke atọ, bụ ozi ikpeazū nke ule a ga-enye uwa.”

“A ga-arūzu ọrụ yiri nke a mgbe mmụọ ozi nke ọzọ ahụ, nke e sere n'akwukwọ Mkpughe 18, nyefere ozi ya. A ga-achọ ka e kwughachi ozi ndị mmụọ ozi mbụ, nke abụọ, na nke atọ. A ga-enye ogbakò òkù a, 'Sitanū n'ime ya pūta, ndị m, ka unu ghara isonyere na mmehie ya.' 'Babilon, nnukwu obodo ahụ, adaala, adaala, o ghowokwa ebe obibi ndị mmụọ ojoo, na ebe nchekwa nke mmụọ ojoo o bula rurū arū, na ngiga nke nnunū o bula na-adighi ocha ma burukwa nke a kporo asị. N'ihì na mba niile anūwo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya, ndị eze nke uwa sokwa ya kwaa iko, ndị ahia nke uwa wee site n'uba nke ihe utọ ya baa ogaranya... Sitanū n'ime ya pūta, ndị m, ka unu ghara isonyere na mmehie ya, ka unu ghara inara kwa n'ihè otiti ya: n'ihì na mmehie ya eruola ruo n'eluigwe, Chineke echetakwala ajo omume ya' [Mkpughe 18:2-5].”

“Were ama nke o bula n'isi nke a, guo ya nke oma, karisja ama abuo ikpeazu ndi a: 'Ihe nke kandul agaghikwa enwu n'ime gi ozo ma oli; a gaghikwa anukwa olu nke nwoke na-alu nwanji ohuru na nke nwanji a na-alu ohuru n'ime gi ozo ma oli: n'ihì na ndi ahia gi bu ndi ukwu nke uwa; n'ihì na e ji ogwu amosu gi duhie mba niile. Ma n'ime ya ka a huru obara ndi amuma, na nke ndi nsọ, na nke ndi niile e gburu n'elu uwa.”

“E nyere ilu umuagboghọ iri ahụ site n'aka Kraịst n'onwe Ya, a ga-enyochakwa nkowa o bula nke oma. Oge ga-abia mgbe a ga-emechi uzo. A na-anochi anya anyi ma site n'aka umuagboghọ amamihe, ma o bu site n'aka umuagboghọ nzuzu. Anyi enweghi ike ugbo a imata odjiche ahụ, o bughikwa ikike anyi ikwu ndi bu ndi amamihe na ndi bu ndi nzuzu. E nwere ndi na-ejidesi eziokwu ike n'ajo omume, ndi a na-aputakwa n'ezì di ka ndi amamihe.” Manuscript Releases, volume 16, 270.

Dị ka ndi Adventist ndi kwesikwara ikpo ndi ikom na ndi inyom ka ha si na Babulon pūta n'oge iwu Sōnde nke na-abia n'oge na-adighi anya, a “na-anochi anya anyi ma site n'amaghi nwoke ndi maara ihe ma o bu ndi nzuzu.” Otū ahū Jōn hurū “nke e ji umu agboghọ amaghi nwoke ise ndi maara ihe, ndi oriōna ha edoziworo ma na-enwu oku, nochite anya ya,” nke Jōn kowakwara ozo dika ndi nwere “ntachi obi nke ndi nsọ,” na ndi “na-edebe iwu nile nke Chineke na okwukwe Jisōs,” bu otu narị puku iri anō na puku anō ahū ndi a chorō ka ha debe iwu Chineke, mee okwukwe Jisōs, ma mara na ha bu amaghi nwoke ndi ahū di n'ilu ahū di na Matiu iri abuo na ise. O bughī naanī na ha kwesikwara ighota na ha bu ma amaghi nwoke ndi maara ihe ma o bu ndi nzuzu,

kama ha ga-ekwughachi ahụmahụ ahụ e ji Daniel nọchite anya ya dika ibụ “ndị a sachapurụ, mee ka ha dị ọcha ma nwalee ha.”

Ha wee buru ahụ ọhuru n'ihu ocheeze ahụ, nakwa n'ihu anumanu anọ ahụ, na ndi okenye ahụ: ọ dighikwa onye puru imuta ahụ ma e wezuga naani otu nari puku iri anọ na anọ ahụ, ndi a zoputara site n'ụwa. Ndi a bu ndi a na-emetoghị site n'aka ndi inyom; n'ihina ha bu umu agboghọ na-amaghị nwoke. Ndi a bu ndi na-eso Nwa Aturu ahụ ebe ọbula Ọ na-aga. A zoputakwara ndi a site n'etiti mmadu, ka ha buru mkpuru mbu nye Chineke na nye Nwa Aturu ahụ. Ọ dighikwa aghughọ ọ bula a huru n'onu ha: n'ihina ha enweghị ntupo n'ihu ocheeze Chineke. Mkpughe 14:3–5.

Ọ dikaria ala, e nwere eziokwu ise a nọchiri anya ha n'ime Daniel isi nke iri na abuo, ndi bu eziokwu metutara mmeghari Millerite nke mmuo ozi mbu, ndi a ga-emegharikwa ma ghota ha nke oma karia site n'aka mmeghari nke nari puku na iri anọ na anọ. Otu n'ime eziokwu ndi ahụ bu usoro idi ọcha nke nzokwu atọ metutara ilu umu agboghọ iri ahụ. Eziokwu mbu William Miller ghotara n'ihe gbasara oge amuma, bu “oge asaa ahụ,” nke Leviticus iri abuo na isii, a na-akowaputakwa eziokwu ahụ na Daniel iri na abuo, ọ bukwa eziokwu mbu nke akuko ihe mere eme Millerite a kporo aha ebe ahụ.

Ma gi onwe gi, O Daniel, mechie okwu ndi a, ma kaa akwukwo ahụ akara, ruo oge ogwugwu: otutu ga-agahari n'ebe a na ebe ahụ, a ga-emekwa ka omuma bawanye. Mgbe ahụ, mu onwe m, Daniel, lere anya, ma lee, ndi ozo abuo guzo, otu n'akuku a nke usọ osimiri ahụ, nke ozokwa n'akuku nke ozo nke usọ osimiri ahụ. Otu wee si nwoke ahụ yi uwe ọcha ọcha, onye no n'elu mmiri nke osimiri ahụ, Olee ogologo oge ka ọ ga-adị ruo ogwugwu nke ihe itunanya ndi a? M wee nu nwoke ahụ yi uwe ọcha ọcha, onye no n'elu mmiri nke osimiri ahụ, mgbe o weliri aka nri ya na aka ekpe ya elu n'ebe eluigwe no, ma jiri Onye ahụ di ndu ruo mgbe ebighi ebi nuo iyi na ọ ga-adiru otu oge, oge abuo, na okara oge; ma mgbe ọ ga-emezu ikposa ike nke ndi nsọ ahụ, ihe ndi a niile ga-emecha. Anuru m ya, ma aghotaghi m: mgbe ahụ, asiri m, O Onyenwe m, ginị ga-abu ogwugwu nke ihe ndi a? O wee si, Gaa uzọ gi, Daniel: n'ihina e mechiri okwu ndi a, a kporokwa ha akara ruo oge ogwugwu. A ga-eme ka otutu di ọcha, mee ka ha buru ndi na-acha ọcha, a ga-anwale ha kwa; ma ndi ajo omume ga-eme ajo omume: ọ dighikwa onye ọ bula n'ime ndi ajo omume ga-aghota; ma ndi maara ihe ga-aghota. Daniel 12:4–10.

Amaokwu a na-amalite site n'ikwuchi akwukwo Daniel akara ruo oge ogwugwu, ma ọ na-ejedebe site n'ikwuchi akwukwo Daniel akara ruo oge ogwugwu. N'etiti nkwichi akara mbu na nke ikpezu nke okwu Daniel, ama ahụ e ji iyi kwuo nke “Onye ahụ nke na-adị ndu ruo mgbe ebighi ebi,” bu na “ọ ga-adiru otu oge, na oge di iche iche, na okara; ma mgbe ọ ga-emezu ikesa ike nke ndi nsọ, mgbe ahụ ka a ga-emezu ihe ndi a niile.”

Onye ahụ nke nyere ama a e ji iyi kwado bu Onye ahụ nokwasiri n'elu mmiri, yi uwe akwa ọcha. Daniel huru otu mmuo ozi n'otu ikpere mmiri nke Osimiri Hiddekel, na mmuo ozi ozo n'ikpere mmiri nke ozo, otu n'ime ndi mmuo ozi ahụ wee juo ajuju, nke Onye ahụ no n'elu mmiri zara. Ajuju ahụ bu, “Ruo ole mgbe?” Ndi a bu otu mkpuruokwu abuo mbu ahụ di n'ajuju e juru n'amaokwu nke iri na atọ nke Daniel isi nke asato.

Mgbe ahụ, anụrị m otu onye nsọ ka ọ na-ekwu okwu, onye nsọ ọzọ wee si onye nsọ ahụ nke na-ekwu okwu, Ruo ole mgbe ka ọhụ ahụ ga-adị banyere aja nsure ọkụ nke ụbọchị niile, na njehie nke mbibi, nke na-enye ma ebe nsọ ma ndị agha ka a zogharia n'okpuru ụkwụ? O wee si m, Ruo ụbọchị puku abụọ na narị atọ; mgbe ahụ ka a ga-asachapụ ebe nsọ ahụ. Daniel 8:13, 14.

A na-ahụ otu ihe owuwu amụma ahụ n'ime mkparịta ụka abụọ ahụ, ma e wezuga na n'isi nke asatọ, Daniel nọ n'akụkụ Osimiri Ulai, ọ bughịkwa Osimiri Hiddekel. N'isi nke asatọ, otu mmụọ-ozị (onye nsọ) "gwara onye nsọ ahụ pụrụ iche nke kwuru okwu si, ruo ole mgbe." Okwu Hibru a sughariri dika "onye nsọ ahụ pụrụ iche" bụ okwu Hibru "Palmoni," nke putara Onye Onu Ogugu Di Ebube, ma ọ bụ Onye Onu Ogugu nke Ihe Nzuzo. N'isi nke asatọ, Jisọs (Onye Onu Ogugu Di Ebube) nọ na-ekwu okwu, onye nsọ ọzọ wee juọ Jisọs (onye nsọ ahụ pụrụ iche) si, "ruo ole mgbe."

N'isi nke iri na abụọ, Onye ahụ nke na-eguzo n'elu mmiri ka otu mmụọ-ozị nke nọ n'otu n'ime usọ osimiri Haidekel juru, si, "ruo ole mgbe?" A ghaghị ile akụkụ abụọ ndị a onu, ahiri n'elu ahiri. Ajuju mbu nke isi nke asatọ bu, "ruo ole mgbe ka ọhụ ahụ banyere n'izoda ebe nsọ na igwè ndi agha n'okpuru ụkwụ ga-adị, nke e buru uzọ mezuo site n'ekpere arusi, ma emesia site n'okpukpe ndi popu?" Ajuju nke isi nke iri na abụọ bu, "ruo ole mgbe ka ọ ga-adị ruo n'ogwugwu nke ihe itunanya ndi a." Aziza e ji iyi kwado ka Palmoni, Onye Onu Ogugu di Ebube, onye yi uwe ocha linin ma guzo n'elu mmiri, wee nye, si, "ọ ga-adị maka otu oge, na oge abụọ, na okara oge; ma mgbe ọ ga-emesi chusasia ike nke ndi nsọ ahụ, ihe ndi a niile ga-agwu."

Ajuju nke osimiri Ulai na Hiddekel bu, "ruo ole mgbe ka ọhụ nke ikposa ndi Chineke ga-adị, nke ikpere arusi mezuru mbu, ma mesia papalizim, ka ha na-azoda ebe nsọ na usuu ndi agha?" Aziza ya bu na izoda ahụ kwusiri n'afọ 1798, mgbe oru Palmoni n'ikpolite ulo nsọ Millerite malitere, ma mesia kwusi afọ iri anọ na isii ka e mesiri, n'afọ 1844, mgbe a ga-asachapụ ebe nsọ.

N'isi nke iri na abụọ, Daniel nuru mkparita ụka ahụ, "ma aghotaghị m ya." Daniel gosiputara ochicho ighota, dika e gosiri ya n'iju Kraist. "O Onyenwe m, gini ka ga-abu njedebe nke ihe ndi a?" Okwu ya nke igosi ochicho ighota nochiri anya ochicho nke umu agboghọ amamihe nwere ighota, n'ihina e debere mkparita ụka ahụ dum n'etiti ntụaka abụọ ahụ banyere idechi akwukwo Daniel ruo n'oge ogwugwu. Daniel nochiri anya ochicho e tinyere n'obi William Miller ighota eziokwu ahụ e meghere n'afọ 1798, eziokwu mbu e duru ya ka ọ mata bu izopia ebe nsọ ahụ na usuu ndi ahụ n'okpuru ụkwu, mbu site n'ekpere arusi ma mesia site n'ochichi popu n'oge ahụ e gbasasiri ike nke ndi nsọ, n'imezu "oge asaa" ahụ, nke Levitikos iri abụọ na isii.

A na-anochi anya ochicho Miller imata eziokwu ahụ site n'ochicho Daniel, ma nghota Miller ezughị ezu. Daniel na-anochi anya ochicho Miller, Belteshazzar kwa na-anochi anya ndi nwere nghota zuru ezu banyere okwu ahụ na ohu ahụ. E nwere ọ dikaria ala eziokwu ise di mkpa bu akuku nke ahumahu ndi Millerite n'isi nke iri na abụọ nke Daniel, ndi ga-enwe ihe ha na ya yiri n'akuko ihe mere eme nke otu narị puku na iri anọ na anọ. Otu bu na ha mezuru ma ghota na ha na-emezu ilu umu agboghọ iri ahụ, ya na usoro ule ya nke nzo kwu atọ, nke ọzọ bu na ha na-aghota nkume ntala nke "oge asaa," nke Levitikos isi nke iri abụọ na isii.

Anyị ga-aga n'ihu n'omumụ ihe a n'isiokwu anyị na-esonụ.

“Mgbe ahụ ka a ga-eji alaeze eluigwe tonyere umụ agboghọ iri ndị na-amaghị nwoke, ndị weere oriona ha wee puo izute nwoke a na-alu oheru. Ise n'ime ha bu ndi maara ihe, ise kwa bu ndi nzuzu. Ndi ahụ bu ndi nzuzu weere oriona ha, ma ha eweghi mmanu soro ha; ma ndi maara ihe weere mmanu n'ite ha tinyere oriona ha. Mgbe nwoke a na-alu oheru no na-egbu oge, ha niile dara n'ura, wee hie ura. Ma n'etiti abali, e mere mkpu, Lee, nwoke a na-alu oheru na-abia; putanu izute ya. Mgbe ahụ umu agboghọ ahụ niile biliri dozie oriona ha. Ndi nzuzu wee si ndi maara ihe, Nyenu anyi ufodu n'ime mmanu unu; n'ih na oriona anyi na-anyu. Ma ndi maara ihe zara, si, Mba; ka o wee ghara idi ezughi anyi na unu: kama gaanukwuru ndi na-ere ya, zutaranu onwe unu. Ma mgbe ha gara izu ya, nwoke a na-alu oheru bilara; ndi ahụ di njikere wee soro ya banye n'oriri agbamakwukwo ahụ: e wee mechie uzọ. Mgbe e mesiri, umu agboghọ ndi ozọ ahụ bjakwara, na-asi, Onyenwe anyi, Onyenwe anyi, megheere anyi. Ma o zara si, N'ezie asi m unu, amaghị m unu. Ya mere, muru anya; n'ih na unu amaghị ubochi ahụ ma o bu awa ahụ nke Nwa nke mmadu na-abia n'ime ya.”

“Ugbu a ka anyi no na-ebi n'oge di oké ize ndu, ma o dighi onye obula n'ime anyi kwesiri idi nwayo n'ichọ nkwaadebe maka obibia nke Kraist. Ka onye obula ghara iso ihe atụ nke umu agboghọ amaghị ihe, ma chee na o ga-adi mma ichere ruo mgbe nsogbu ahụ ga-abia tupu e nweta nkwaadebe nke agwa ga-eme ka o guzo n'oge ahụ. O ga-adi oke echi icho ezi omume nke Kraist mgbe a kporo ndi obia ka ha bata ma nyochaa ha. Ugbu a bu oge iyi ezi omume nke Kraist,—uwe agbamakwukwo ahụ nke ga-eme ka i ruo eru ibanye n'oriri agbamakwukwo nke Nwa Aturu ahụ. N'ihu ahụ, e gosiri umu agboghọ amaghị ihe dika ndi na-ariu mmanu, ma ha enwetaghị ya dika ha rioro. Nke a bu ihe nnochianya nke ndi na-akwadobeghi onwe ha site n'izulite agwa ga-eme ka ha guzo n'oge nsogbu. O di ka a ga-asi na ha gara n'ebe ndi agbata obi ha no si, Nye m agwa gi, ma o bughị ya, m ga-ala n'iyi. Ndi ahụ nwere amamihe apughi inye mmanu ha n'oriona na-anyu-anyu nke umu agboghọ amaghị ihe. Agwa abughi ihe a puru inyefe onye ozọ. A pughi izu ya ma o bu ree ya; o bu ihe a ga-enweta. Onyenwe anyi enyela onye obula ohere inweta agwa ezi omume n'oge ule; ma o kwadobeghi uzọ nke otu onye mmadu ga-esi nyefee onye ozọ agwa ahụ nke o zulitere site n'igafe ahumihe siri ike, site n'imu ihe n'aka Onye Ozizi ukwu ahụ, ka o wee nwee ike igosi ndidi n'okpuru onwunwa, ma jiri okwukwe ruo oru nke na o ga-enwe ike iwepu ugwu nke ihe ndi agaghị ekwe omume. O gaghi ekwe omume inyefe isi oma nke ihunanya,—inye onye ozọ idi nro, amamihe n'omume, na ntachi obi. O gaghi ekwe omume ka otu obi mmadu wusa n'ime nke ozọ ihunanya nke Chineke na nke mmadu.”

“Ma ubochi ahụ na-abia, o dikwa nso n'elu anyi, mgbe a ga-ekpughe akuku o bula nke agwa site n'onwunwa puru iche. Ndi ga-anogide buru eziokwu nye ukpuru, ndi ga-eji okwukwe ruo ogwugwu, ga-abu ndi e gosiputara na ha bu eziokwu n'okpuru ule na nnwale n'oge ndi gara aga nke oge ule ha, ndikwa kpuputara agwa ha dika oiyi nke Kraist. O ga-abu ndi zulitere mmekorita di nso na Kraist, ndi, site n'amamihe na amara ya, bu ndi na-ekere okè n'odidi Chineke. Ma o dighi mmadu obula puru inye onye ozọ nsopuru sitere n'obi na agwa oma di elu nke uche, ma o bu mejuo adighi ike ya site n'ike omume oma. Anyi nile nwere ike imere ibe anyi otutu ihe site n'inye mmadu ihe nlereanya yiri nke Kraist, si otu a na-emetuta ha ka ha gakuuru Kraist maka ezi omume ahụ na-enweghi ya ha enweghi ike iguzo n'ikpe. Ndi

mmadu kwesiri iji ekpere tlee okwu di mka nke iwulite agwa, ma kpuputa agwa ha dika ihe nlereanya nke Chineke.” The Youth Instructor, January 16, 1896.